

KÚRIA

Bfv.II.1241/2015/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. február 17. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette és más bűncselekmény miatt Sz. G. T. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Sz. G. T. I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Járásbíróság 17.B.2184/2011/40. számú ítéletét, illetőleg a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.442/2013/8. számú ítéletét Sz. G. T. I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Nyíregyházi Járásbíróság a 2013. február 28. napján tárgyaláson meghozott és kihirdetett 17.B.2184/2011/40. számú ítéletében Sz. G. T. I. rendű terheltet az ellene

- jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette [1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - 288.§ (1) bekezdés a) pontja], és

- az Európai Községek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette [korábbi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontja] miatt emelt vád alól felmentette.

Sz. G. T. I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki

- 2 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében [korábbi Btk. 276.§].

Ezért őt halmazati büntetésül 200 napi tétel - egy napi tétel összegét 500 forintban meghatározott -, mindösszesen 100.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

Rendelkezett továbbá a pénzbüntetés esetleges átváltoztatásáról és kötelezte őt a bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész az I. rendű terhelt terhére, részbeni felmentése miatt, valamint súlyosításért, az I. rendű terhelt és védője a terhelt elítélése miatt jelentett be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2013. szeptember 24. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 3.Bf.442/2013/8. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet annyiban változtatta meg, hogy a felmentő rendelkezését mellőzte, és az I. rendű terhelt terhére megállapított magánokirat-hamisítás vétségét egységesen 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett bűncselekménynek minősítette.

Az I. rendű terhelt tekintetében egyebekben helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen Sz. G. T. I. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt - jogszabályhely megjelölése nélkül, de tartalma szerint - az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapozva, törvénysértő minősítést eredményező elévülés miatt, a büntetőeljárás megszüntetése érdekében.

Az indítvány indokai szerint az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítása törvénysértő, tekintettel arra, hogy a terhére megállapított bűncselekmény elévült. Utalt arra, hogy az ítéletnek az a része, amely az elévülésnél a 2008. szeptember 26. napját, mint a magánokirat felhasználás időpontját veszi alapul, nem helytálló, hiszen az ítélet ezen része ellentétes a valósággal, és ellentétes a perbeli bizonyítékokkal és a becsatolt iratokkal.

Hivatkozott arra is, hogy jelen ügyben a nyomozást ismeretlen tettes ellen rendelték el, ami - állítása szerint - nem szakítja meg az elévülést, ennek vizsgálatánál a gyanúsítás időpontjának van jelentősége.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1648/2015. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy az I. rendű terhelt részéről a valótlan tartalmú haladási naplók és jelenléti ívek felhasználására 2007. április 21. napjától a 2008. november 11. napjáig terjedő időben több ízben is sor került.

Folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségéről lévén szó, az elévülés határidejének

kezdőnapja a korábbi Btk. 34.§-ának a) pontja alapján a folytatólagosság egységébe tartozó részselekmény utolsó napja, 2008. november 11-e. Ezért a tényállás egyéb adatait is tekintetbe véve, a tárgyi bűncselekmény elévülése nem következett be.

Ezért a Legfőbb Ügyészség a támadott határozatok tanácsülésen történő hatályában fenntartását indítványozta.

A védő a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében megismételte indítványának a lényegét. Kiemelte, hogy jelen ügy közigazgatási eljárás keretében indult, így nem lehet beszélni arról, hogy a nyomozást megindították. A közigazgatási eljárás csak a későbbiekben fordult át büntetőeljárásba, ahol ismeretlen tettes ellen folyt a nyomozás. Az I. rendű terhelt jelen ügyben történő meghallgatása első ízben nem gyanúsítottként történt, csak később került sor e minőségében a kihallgatására.

Utalt arra is, hogy a magánokirat egy alkalommal került felhasználásra, amikor első alkalommal benyújtotta, ekként a cselekmény nem minősül folytatólagosan elkövetettnek. Ezért az első benyújtás dátuma az, amire az elévülés vizsgálatánál figyelemmel kell lenni.

III.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt érdemben vizsgálta, a védő érvelését azonban tévesnek és alaptalannak, míg a Legfőbb Ügyészség indítványát megalapozottnak találta.

1. A Kúria abból indult ki, hogy a felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja, azaz nem nyitja meg a ténybeli sérelmezés lehetőségét.

A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 423. § (1) bekezdés] és bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. Ekként a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

Emellett a Be. 423.§ (4) bekezdése alapján a megtámadott határozat felülvizsgálatának csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott részében van helye. Figyelemmel kell lenni azonban a Be. 416.§ (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre is; ilyen abszolút eljárási szabálysértést azonban a Kúria sem az elsőfokú, sem a másodfokú bírósági eljárásban nem észlelt.

A Be. 416.§ (1) bekezdésének - az indítvány tartalmából következő - a) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a terhelt bűnösségének megállapítására anyagi jogi szabály megsértésével került sor.

Miután az indítványozó az I. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekmény büntethetőségének elévülésére hivatkozott, büntető anyagi jogi szabály megsértését sérelmezte.

Az 1978. évi IV. törvénynek [korábbi Btk.] az elkövetéskor hatályos 33. § (1) bekezdés b) pontja szerint a büntethetőség olyan büntett esetén, amely határozott ideig tartó szabadságvesztéssel

büntetendő, az ugyanezen bekezdés további pontjában és a (2) bekezdésben írt kivételektől eltekintve a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább három év elteltével évül el. A 34. § a) pontja szerint az elévülés határidejének kezdő napja befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul.

A 35. § (1) bekezdése szerint az elévülést félbeszakítja a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye; a félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.

Az irányadó tényállás szerint az Agrár-Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP) irányító hatósága az "Európai terv a vidék és mezőgazdaság fejlesztéséért" részprogramja keretében 2004. októberében pályázati felhívást tett közzé a strukturális alapok és kohéziós alap felhasználásának általános eljárásairól szóló 14/2004. (VIII.13.) TNM-GKM-FMM-FVM-PM együttes rendelet alapján "szakmai továbbképzés és átképzés támogatása" címmel. A pályázat szerint támogathatóak voltak a pályázók által szervezett mezőgazdasági, erőgazdasági és halászati jellegű szakképzések.

A pályázati kiírás értelmében az E. K. T. Kft. - mint jogi személy - jogosult volt a pályázat benyújtására. A pályázó - jelen esetben a Kft. - eredményes pályázat esetén köteles volt minimum 10 tanfolyam megszervezésére, tanfolyamonként 40-400 tanóra terjedelemben, 20-40 fő közötti résztvevővel tanfolyamot szervezni, és lefolytatni.

A pályázati kiírás rögzítette azt is, hogy nem támogatható a pályázat valótlan adatszolgáltatás esetén.

Sz. G. T. I. rendű terhelt a E. Kft. képviselőjeként eljárva pályázatot nyújtott be, melyet a pályázó kiíró eredményesnek nyilvánított.

Az eredményes pályázat nyomán a Földművelődésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, mint az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP) irányító hatósága - mint támogató - képviseletében eljáró M. V. Hivatal (MVH) és az E. K. T. Kft. - mint kedvezményezett - között 2007. február 28. napján támogatási szerződés jött létre.

A támogatási szerződés rendelkezett az esetleges szabálytalanságokról is. Így a szerződés szerint jogosulatlanul igénybevett támogatásnak minősült a valótlan hamis adatszolgáltatás, valótlan tények közlése és adatok eltitkolása.

A létrejött szerződés alapján a pályázó a projekt kezdetétől annak eredményes lezártáig a 2007. április 21., 2007. december 4., és 2008. november 11. napján történt kifizetéseket megelőzően a pályázati kiíró által megkívánt elszámolásokat valamennyi esetben benyújtotta. Az okiratoknak a részét képezték azok a programban résztvevő oktatók nevét valótlanul tartalmazó jelenléti ívek és haladási naplók, amelyek valóságtól eltérő tartalmáról Sz. G. T. I.

rendű terhelt is tudott.

Az irányadó tényállás tartalmazza azt is, hogy az MVH munkatársai a Kft. pályázattal kapcsolatos tevékenységét 2007. november 12. és 2008. szeptember 26. napjain a helyszínen ellenőrizték, a benyújtott iratokat áttekintették.

A tényállásban megállapításra került, hogy Sz. G. T. I. rendű terhelt részéről többször is felhasználásra került a részben valótlan tartalmú előrehaladási jelentés, és jelenléti ív a 2008. november 11-i utolsó pályázati összeg kifizetéséig.

Ahogy azt a másodfokú bíróság ítéletében a Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) 36. számú BK véleményében foglaltakra figyelemmel helyesen megállapította, a magánokiratok felhasználására ugyanazon jogviszonyból származó kötelezettség teljesítésének igazolása céljából került sor. Ezért - és az egyéb feltételek fennforgása miatt is - az I. rendű terhelt terhére megállapított magánokirat-hamisítás vétségét egységesen egy rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének minősítette. Miután pedig a folytatólagosan elkövetett bűncselekmény esetében a folytatólagosság egységébe tartozó egyes cselekmények önálló elévülésének bekövetkezése kizárt, jelen ügyben az I. rendű terhelt vonatkozásában a bűncselekmény elévülése tehát akkor kezdődött, amikor a valótlan tartalmú okiratok felhasználása alapján 2008. november 11-én az utolsó pályázati összeg részére kifizetésre került.

A folytatólagosság egységébe tartozó első rész-cselekmény ugyanis önállóan nem minősülhet. Miután - a felülvizsgálati indítvány érvelésével ellentétben - az utolsó rész-cselekmény is a terhelt terhére értékelendő, a másodlagosan állított elévülés sem következett be.

Az elkövetéskor hatályos korábbi Btk. 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint az elévülés félbeszakadását kétségtelenül csak az ügy előbbre vitele érdekében foganatosított eljárási cselekmények eredményezik. Ilyennek tekintendők és ezért megszakítják az elévülést az adott cselekmény (cselekmények) tekintetében a nyomozás elrendelése, a gyanúsítottkénti kihallgatás, a vádirat benyújtása, a belföldi elfogatóparancs első kibocsátása, a bírósági idézés kiadása stb. (1/2005. BJE határozat).

Így helyesen utalt arra a másodfokú ítélet, hogy az I. rendű terhelt büntethetőségének elévülését az ismeretlen tettes ellen elrendelt nyomozás is félbeszakította. A nyomozati iratokból megállapítható, hogy jelen ügyben a V. P. É. A. R. Ny. Hivatala

2009. november 10. napján rendelt el nyomozást ismeretlen tettes ellen a Btk. 288.§-ába ütköző bűncselekmény alapos gyanúja miatt a Be. 170.§ (1) bekezdése - figyelemmel a (2) bekezdésben foglaltakra - alapján (nyomozati iratok 69. oldal).

Ezzel azonos módon foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság a Bírósági Határozatokban 2008.204. szám alatt közzétett eseti döntésében is. Az I. rendű terhelt gyanúsítottkénti kihallgatására először 2011. április 27-én került sor.

Ezek az eljárási cselekmények újra és újra félbeszakították az elévülést.

A vádirat benyújtására 2011. november 28-án került sor, ez, majd ezután az elsőfokú tárgyalások, illetve a másodfokú nyilvános ülés a megtámadott ítéletek 2013. február 28-án, illetve 2013. szeptember 24-én történt meghozataláig a három éves elévülési időt ismét számos alkalommal félbeszakították.

Így a felülvizsgálattal érintett magánokirat-hamisítási cselekménynél nem következett be az elévülés.

A bűncselekmény minősítése és a kiszabott büntetés is törvényes.

A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata szerint tanácsulésen - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatot - a Be. 426. §-ának megfelelően - hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. február 17.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, dr. Tuba István s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné